

Migrant Working Group

111 Soi Sitthichon Suthisarnwinichai Rd. Samsennok Huaykwang Bangkok 10310

9 ธันวาคม 2567

จดหมายเปิดผนึก

เรื่อง ขอให้เร่งติดตามช่วยเหลือลูกเรือจำนวน 31 คน จากกรณีกองทัพเรือเมียนมาร์ยึดเรือและจับกุมลูกเรือเรือประมง ส.เจริญชัย 8

เรียน นายกรัฐมนตรี

สำเนาถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
ประธานคณะกรรมการการต่างประเทศ สภาผู้แทนราษฎร
ประธานคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร
ประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

จากกรณีเรือประมง ส.เจริญชัย 8 เรือประมงสัญชาติไทยไทยถูกกองทัพเรือเมียนมาร์จับกุมโดยกล่าวหาว่าเรือประมงลำดังกล่าวรุกล้ำน่านน้ำเมียนมาร์พร้อมจับกุมลูกเรือจำนวน 31 คน แบ่งเป็นสัญชาติไทย 4 คน และสัญชาติเมียนมา 27 คนเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2567 ซึ่งลูกเรือตกอยู่ในความเสี่ยงต่อการถูกตั้งข้อกล่าวหาและความปลอดภัย

เครือข่ายองค์กรด้านประชากรข้ามชาติ(MWG) ติดตามสถานการณ์การช่วยเหลือลูกเรืออย่างใกล้ชิด แม้รัฐบาลไทยมีความพยายามดำเนินการเพื่อประสานงานให้ความช่วยเหลือผ่านทางเรือแต่ปัจจุบันยังไม่สามารถนำลูกเรือประมงทั้งหมดกลับมายังประเทศไทยได้ เครือข่ายฯ จึงขอให้รัฐบาลไทยเร่งรัดให้มีการดำเนินการช่วยเหลือลูกเรือทั้งหมดตามหลักการดังต่อไปนี้:

- หลักสิทธิมนุษยชนเสมอหน้า:** ขอให้ยึดมั่นในหลักสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานในการคุ้มครองลูกเรือทุกคน โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในชีวิตและความเสรีภาพจากการถูกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม การช่วยเหลือของทางการไทยควรดำเนินไปภายใต้อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ. (Convention on the Elimination of all Forms of Racial Discrimination: CERD) ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคี ดังนั้นลูกเรือที่เป็นแรงงานข้ามชาติซึ่งอยู่ภายใต้อำนาจอธิปไตยไทยหลักรัฐเจ้าของธงจึงพึงได้รับการช่วยเหลือเสมอหน้าโดยไม่เลือกปฏิบัติ
- กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยอำนาจอธิปไตย:** ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 (United Nations Convention on the Law of the Sea 1982: UNCLOS 1982) ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคี ระบุว่าเรือที่ติดธงของรัฐใดให้ถือว่าอยู่ภายใต้อำนาจอธิปไตยและการกำกับดูแลของรัฐนั้น ทั้งในด้านกฎหมาย ความปลอดภัย และความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ ในกรณีนี้ เรือ ส.เจริญชัย 8 ซึ่งติดธงชาติไทย จึงถือว่าอยู่ในสถานะดินแดนของประเทศไทย ดังนั้นลูกเรือที่ปฏิบัติงานบนเรือลำดังกล่าวยังถือว่า

อยู่ใต้อำนาจอธิปไตยของประเทศไทยตามหลักการดังกล่าว โดยประเทศไทยมีหน้าที่ตามกฎหมายระหว่างประเทศในการดูแลและคุ้มครองบุคคลเหล่านี้ ทั้งนี้ UNCLOS 1982 ยังกำหนดให้รัฐเจ้าของธงต้องมีมาตรการในการคุ้มครองความปลอดภัยและสิทธิมนุษยชนของคนประจำเรือ รวมถึงการประสานงานเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับเรือและคนประจำเรือในกรณีที่เรือหรือบุคคลเหล่านั้นประสบเหตุร้ายในต่างประเทศ ดังนั้น การที่ลูกเรือทั้งหมดของเรือ ส.เจริญชัย 8 ถูกควบคุมตัวโดยกองทัพเรือเมียนมาร์ ในข้อหาถูกลักลั่น่านน้ำ จึงเป็นกรณีที่ประเทศไทยจำเป็นต้องดำเนินการในฐานะรัฐเจ้าของธงเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ลูกเรือและปกป้องอำนาจอธิปไตยของไทยที่เกี่ยวข้องกับเรือลำนี้ ตามหลักการที่กำหนดไว้ใน UNCLOS 1982 อย่างเคร่งครัด

3. **พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานในงานประมง พ.ศ. 2562:** พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานในงานประมง พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นกฎหมายอนุวัติการตามอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization: ILO) ฉบับที่ 188 ว่าด้วยการทำงานในภาคประมง ค.ศ.2007 (พ.ศ. 2550) ซึ่งประเทศไทยได้ให้สัตยาบันเมื่อ พ.ศ. 2563 ในมาตรา 9(4) ระบุว่า **ในกรณีที่แรงงานประมงถูกนำไปอยู่ในต่างประเทศไม่ว่าด้วยเหตุใดอันมิใช่เป็นความคิดของแรงงานประมง เจ้าของเรือมีหน้าที่ส่งแรงงานประมงนั้นกลับมายังสถานที่ที่ได้ทำสัญญาจ้างโดยเร็วนอกจากนี้การกำหนดตำแหน่งเรือเป็นหน้าที่ของผู้ควบคุมเรือ ดังนั้นแรงงานประมงเหล่านี้จึงไม่ควรถูกลงโทษหรือถูกละเลยความคุ้มครองตามกฎหมาย** แม้หน้าที่หลักจะอยู่ที่เจ้าของเรือแต่การดำเนินการให้แรงงานทั้งหมดกลับมาสู่ความปลอดภัยและสิทธิตามกฎหมาย จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานของรัฐ เช่น กองทัพเรือ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประสานงานกับทางการเมียนมาร์และดำเนินการช่วยเหลือให้สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ
4. **แนวทางอาเซียนว่าด้วยการบรรจุนานและการคุ้มครองแรงงานข้ามชาติในภาคประมง:** ตามที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบต่อเอกสาร (for notation) แนวทางอาเซียนว่าด้วยการบรรจุนานและการคุ้มครองแรงงานข้ามชาติในภาคประมง (ASEAN Guidelines on the Placement and Protection of Migrant Fishers) ในการประชุมสุดยอดอาเซียน 45 เมื่อเดือนตุลาคม 2567 ณ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เอกสารดังกล่าวได้วางแนวทางไว้ชัดเจนถึงเจตนารมณ์ร่วมกันระหว่างประเทศอาเซียนในการดูแลและคุ้มครองแรงงานข้ามชาติในเรือประมงให้มีสภาพการทำงานและสภาพความเป็นอยู่ที่เหมาะสม มีความปลอดภัยในการทำงาน ได้รับค่าจ้างที่เป็นธรรม เข้าถึงความยุติธรรมและการเข้าถึงความคุ้มครองทางสังคม ซึ่งรวมถึงการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมสำหรับแรงงานข้ามชาติในภาคประมงเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินและสถานการณ์ฉุกเฉินบนเรือ ทั้งนี้แนวทางอาเซียนว่าด้วยการบรรจุนานและการคุ้มครองแรงงานข้ามชาติในภาคประมง มาตราที่ 101 ได้ระบุไว้ชัดเจนว่า **“รัฐผู้รับจะอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่กงสุลโดยเจ้าหน้าที่กงสุลหรือการทูตของรัฐผู้ส่งเมื่อชาวประมงผู้ข้ามชาติถูกจับกุมหรือถูกคุมขังหรือถูกคุมขังในลักษณะอื่นใดตามกฎหมาย ระเบียบ และนโยบายของรัฐผู้รับ”** กรณีเรือประมง ส.เจริญชัย 8 จะเป็นบททดสอบประเทศไทย ประเทศเมียนมาร์และประชาคมอาเซียนอื่นๆในการยึดแนวทางอาเซียนว่าด้วยการบรรจุนานและการคุ้มครองแรงงานข้ามชาติในภาคประมงเพื่อแสวงหาทางออกอย่างเป็นธรรมในการปกป้องสวัสดิภาพของลูกเรือ ส.เจริญชัย 8 ทั้ง 31 คน

ด้วยความเคารพในสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
เครือข่ายองค์กรด้านประชากรข้ามชาติ

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ

นายอดิสร เกิดมงคล ผู้ประสานงาน เครือข่ายองค์กรด้านประชากรข้ามชาติ

โทรศัพท์ 089 788 7138 หรือ อีเมล contact@mwgthailand.org